

Ekonomická kríza

Príčiny, prevencia, ponaučenie

Radúz Morsztýn

Medzinárodná ekonómia – INT302

Juraj Sipko

2.3.2010

Obsah

1.	Charakteristika	3
2.	Východiská	4
3.	Závery	5

S ohľadom na aktuálny vývoj globálnej economickej situácie vidím potrebu poukázať na tendencie, ktoré nás vedú ku niekoľkým, paralelne sa vyvíjajúcim, krízam súčasnosti. Globálna ekonomická kríza, ktorá sa za posledné roky stala nedielnou súčasťou každodenného života podčiarkuje dôležitosť venovať sa tejto téme a analýze dôvodov jej vzniku. Preto sa pokúsím stručne charakterizovať determinanty tejto situácie ako aj príčiny, ktoré videli spoločnosť do tohto štádia. Rád by som zhrnul aj výhodiská, ktoré vidím na krátkodobom horizonte a vyvodil závery, ktoré z nich plynú.

1. Charakteristika

Aj keď poznám teórie ekonomických cyklov, myslím si, že je možné vymedziť krízu ekonomiky voči týmto prejavom komplexného, postmoderného ekonomického sveta. Prvkami tohto vymedzenia sú liberalizácia a otvorenie ekonomiky, integrácia a regionalizácia ekonomík jednotlivých krajín, saturácia ekonomickými informáciami, spoločne zvyšujúce komplexnosť a netransparentnosť globálneho ekonomického prostredia. Príliš liberálna ekonomika USA spolu s praktikami FEDu pri vydávaní štátnych dlhopisov spôsobili kolaps finančných domov najmä kvôli množstvu rizikových investícií, nízkej likvidity pohľadávok voči dlžníkom a pasívnemu saldu platobnej bilancie spôsobenému okrem iného aj vysokou domácou spotrebou. Takáto, nezdravá situácia bankového sektora spolu s vysokým konzumom viedla ku kolapsu tohoto systému, ktorý sa začal prejavovať v prvom rade bankrotom veľkých finančných domov a snahami štátu zamedziť tomuto vývoju schvaľovaním pomocných balíčkov, ktorých efektívnosť je otázna. Pridal sa faktor špekulatívnych operácií na burzách, ktorý spolu s narastajúcou nedôverou investorov spôsobil akceleráciu tohto procesu, výsledkom

ktorého bola vďaka globalizácii a s ňou spojenou integráciou ekonomík globálna ekonomická kríza, ktorej následky sú markantné dodnes.

2. Východiská

V tejto časti by som sa rád venoval nielen niektorým nápravným prostriedkom, ale aj prevencii, ktorá by sa podľa môjho názoru mala stať hlavnou časťou stratégie rozvoja pre vyspelé, ale aj ostatné krajiny tak, aby sa v budúcnosti zabezpečilo nielen ekonomicky, ale aj morálne zdravé prostredie.

Východisko vidím najmä v stabilizácii situácie pomocou medzinárodne synchronizovanej kombinácie monetárnych a fiškálnych nástrojov tak, aby sa posilnila narušená dôveryhodnosť postihnutých trhov. Snaha štátnych inštitúcií by mala smerovať ku úprave legislatívnych prvkov postihujúcich finančný sektor. Ako efektívny vidím najmä viac konzervatívny prístup podobný Európskemu spoločenstvu a triezvy pohľad na ekonomické ukazovatele tak, aby sa čo možno najviac obmedzil efekt zotrvačnosti v smere toku kapitálu. V prevencii by som rád podčiarkol význam transparentnosti a morálnosti spoločnosti, ktorá sa v rozvinutých ekonomikách podľa môjho názoru až príliš zamerala na spotrebu, úroveň ktorej presahuje niekoľkonásobne svetový priemer a tak ďalej prehľbuje rozdiely medzi životnou úrovňou rozvinutých a rozvojových krajín. Obávam sa totiž, že tento trend môže byť v budúcnosti zdrojom ďalších kríz. Prevenciou je teda neodstraňovať symptómy, ale zdroj problémov, ktorým je vývoj a orientácia spoločnosti pomocou vzdelávania, informovanosti a najmä správnej politickej orientácie rozvinutých krajín.

3. Závery

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že vinným nie je len faktor ekonomický, ale aj morálny a štrukturálny. Mali by sme preto viac myslieť na vývoj vzdelanosti, udržateľnosti a celkového prostredia, v ktorom naša spoločnosť žije. Tak sa nám v budúcnosti môže podariť vybudovať funkčnú, udržateľnú, produktívnu a stále morálne vyspelú spoločnosť. Podľa môjho názoru by tento cieľ mal byť sledovaný vhodne orientovanou, liberálnou pravicovou politikou s ohľadom na životné prostredie, vzdelanosť a udržateľnosť. Ak vyspelé krajiny totiž nebudú intervenovať a nechajú rozvojové krajiny bez pomoci, populačná explózia spolu s mnohými problémami týchto krajín bude stáť spoločnosť v budúcnosti mnohonásobne viac.